

До Председателя на Научно жури

Конституирано със заповед N:2281 от 27.09.2016

На Ректора на Тракийския университет - Стара Загора

СТАНОВЩЕ

На доц. Д-р Георги М. Арабаджиев, дм

Медицински факултет, Тракийски университет, Стара Загора

Началник КАИЛ - УМБАЛ „Проф. д-р Стоян Киркович“ АД, Стара Загора

Относно дисертация за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на д-р Теодора Стефанова Манолова - Манчева, редовен докторант в Катедра по неврология и психиатрия, Медицински факултет, Тракийски университет, Стара Загора на тема „Разпространение, клинични форми и профилактика на мозъчно-съдовите заболявания в старозагорски регион“.

С протокол N:9/19.09.2016 на Факултетния съвет на Медицински факултет и със заповед N:2281 от 27.09.2016 на Ректора на Тракийския университет - Стара Загора съм определен за член на Научното жури, като на първото заседание НЖ определи да изготвя становище за дисертационния труд на д-р Теодора Стефанова Манолова - Манчева за придобиване на ОНС „Доктор“. Дисертационния труд на д-р Манолова - Манчева е одобрен и насрочен за публична защита от проведен на 07.07.2016 разширен катедрен съвет на Катедрата по неврология и психиатрия - Медицински факултет.

Бяха ми предоставени пълния набор от документи изискуеми по процедурата според правилника на Тракийския университет. Представения за становище дисертационен труд отговаря на изискванията посочени в Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

Д-р Манолова -Манчева представя задълбочени и детайлизирани познания по проблематиката на темата отлично показани в направения литературен обзор включващ 264 заглавия на 45 страници. Повече от 90% от референтните източници са от последните 10 години, като 91% са на английски език. Силно

впечатление прави ясното отчертаване на тенденциите в предствянето на теоретичните концепции касаещи тематиката, актуалността и високата практическа утилизируемост в клиничен аспект на съвременните доктрини за мозъчно-съдовите заболявания в световен мащаб. Разгледани са манифестни мултицентрови епидемиологични проучвания от Европа, Северна и Южна Америка и Азия върху масивни популация от пациенти, базирани на които са съвременни насоки (представени също) за поведение при пациенти заплашени от и имащи мозъчно-съдови заболявания, като например - The Atherosclerosis Risk in Communities - деветгодишно проследяване на риска от атеросклероза; the PROTECT trial.Stroke; INWEST; WHO MONICA Stroke Study - за честотата и смъртността от инсулти в 21 популации от 11 страни; Framingham Study. Педантично и изчерпателно са разгледани и анализирани рисковите фактори за мозъчни и субарахноидални хеморагии както и за исхемичните мозъчни инсулти. Много добре е разгледано наличието на високия и нарастващ морбидитет и морталитет от МСБ в публикациите на българските изследователи проучвали тази група заболявания у нас - З. Богданов, Г. Настев, Ж. Молхов, Т. Чолакова, Л. Цонева - Пенчева, Големанов, Ч. Мерджанов.

Базирано на задълбочения литературния обзор за разпространението и клиничните форми на МСБ, наличните нерешени проблеми свързани с епидемиологията и профилактиката и предвид много високата медико-социална значимост на тези заболявания целта на настоящият дисертационен труд е актуална и с високо значение за доболничната и болнична клинична медицина. Задачите са правилно формулирани за постигане на набелязаната цел.

Дисертационния труд е правилно структуриран съгласно дисертационната матрица, написан на 110 страници, като на 40 страници представените резултатите и анализите от собственото проучване на МСБ в старозагорски регион. Д-р Манолова -Манчева е илюстрирала с 14 фигури и 6 таблици представените данни. Използвани са актуални към момента клинични методи за оценка на тежестта на мозъчните инсулти: The Los Angeles Motor Scale (LAMS), Los Angeles Prehospital Stroke Screen (LAPSS), National Institutes of Health Stroke Scale (NIHSS). Проведеното рандомизирано клинично-епидемиологично проучване обхваща 148103 жители - 72724 мъже и 75379 жени. Включени са 521 болни (229 мъже и 292 жени), от които 421 (186 мъже и 235 жени) с исхемични

мозъчни инсулти, 83 (37 мъже и 46 жени) с мозъчни кръвоизливи и 17 (6 мъже и 11 жени) със субарахноидни кръвоизливи.

Идентифицирани са болните с различни клинични форми на МСБ, и е установено че доминират тези с мозъчни инфаркти, последвани от мозъчните и субарахноидните кръвоизливи. Установявани са най-честите лечими рискови фактори за МСБ в изследваната популация - артериална хипертония и сърдечно-съдовите заболявания. Установени са патологичните отклонения на КТ и ЕКГ промените в проучените групи от болни. Набелязани са насоките за вторична профилактика на мозъчните инсулти. Представени са 13 извода, които определено имат научно-практическа стойност. Предложен е алгоритъм за диагностика и лечение на МСЗ с използваемост в ежедневната доболнична и болнична практика. Д-р Манолова -Манчева има две публикации в чуждестранни научни издания с импакт фактор 1.1; и 2 публикации в български научни издания.

Заключение:

Изказвам високата си удовлетвореност от възможността да се запозная с този научен труд с висока научно-практическа значимост. Анализът на представеният научен труд на д-р Теодора Стефанова Манолова -Манчева, относно разпространението, клиничните форми и профилактиката на мозъчносъдовите заболявания в старезагорския регион показва че той отговаря на всички изискванията за актуален и издържан дисертационен труд. Гореизложеното ми дава основание да оценя положително дисертационния труд и предлагам на Научното жури да присъди на Д-р Манолова -Манчева научна и образователна степен „доктор“.

Доц. д-р Георги М. АРАБАДЖИЕВ, дм

23.10.2016